

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. II. Solvuntur Objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

quo DEUS à nobis petit honorari: five, est doctrina fidei, & morum, à DEO auctore profecta, quam credendo, & servando, DEO rite servimus, & post mortem felicitatem nostram consequimur.

219. Ecclesia autem, quæ vox à Græcis accepta est, in genere est aliqua congregatio, vel concilium: at verò in restricta significatione, quæ fideles ea voce utuntur, est, ut ait Gormaz de virt. Theol. n. 314. societas communitatis, ex rationalibus creaturis constituta, supernaturali cognitione DEO adherens, ejusque vero cultu inter se communicans. Supponitur autem ad hanc controversiam, DEUM existere, quod lumine naturali est notum, & à Philosophis demonstratur: item eundem DEUM rerum hujus mundi curam, & providentiam habere, quod omnibus etiam est certum: & rectè ait Clemens Alexandr. l. 5. Stromatum sub initium: Sunt etiam quedam quæstiones dignæ, quæ puniantur, cujusmodi est quarere probationes, an sit providentia.

Certè DEUS, uti omnia creavit, ac novit, ita etiam omnia ad fines suos ordinat, eisque providet de necessariis mediis; aliàs quomodo infinitè bonus esset? Sed hæc futius deducere non spectat huc. Sanè interrogentur omnes homines, qui non sunt conscientia pessiæ, aut desperatæ, sed ejus remorsus adhuc sentiunt, & dicent, DEUM mala punire, & bona remunerari. Quin etiam experientia, & historia mirabiles plurimæ, idem confirmant, vide tract. de DEO à n. 608. Supponitur ulterius, etiam animam rationalem esse immortalem, quod iterum demonstrant Philosophi, vel maxime ex ipsa providentia DEI, malis supplicium, & bonis præmium decernentis, ob eas quoque actiones, quæ, cum fiant in vitæ fine, non post mortem præmiari, aut puniri possunt.

220. Dico. Datur in mundo aliqua religio vera. ita non tantum omnes Catholici, sed & omnes Christiani, imò omnes homines, exceptis atheis, & pauculis quibusdam, ut vocantur, adiaphoristis; quamvis posteriores isti, ut videbimus, revera contrarii non sint huic conclusioni. Prob. autem conclusio 1. hoc ipso communissimo omnium mortalium sensu: certè, quamvis inventæ sint nationes non paucæ sine rege, sine civitate, sine pecuniis, sine literis; tamen, aut nullam, aut vix ullam reperire est tam barbaram, quæ DEUM nullum agnoscat, aut omni religione careat: duratque hic communis consensus jam per tot sæcula mundi. Præsertim autem ita senserunt, atque adhuc sentiunt sapientissimi, & morum honestate celeberrimi quique; unde, sicut bonum est, quod omnes amant, ita verum est, quod omnes sentiunt, nisi velimus etiam dubitare de primis principiis, quæ idè ab omnibus certa habentur; quia omnium hominum consensu admittuntur.

221. Prob. 2. concl. ex providentia Dei. DEUS providentissimus, uti alia omnia, ita etiam hominem ordinavit ad aliquem fi-

nem, & quidem, cum omnia inferiora ordinaverit ad hominem, istum ordinavit ad se, seu ad suam laudem, & gloriam: ergo prudenter non potuit esse contentus, si homo eum non laudaret, nec coleret: ergo debuit ei etiam aliquem saltem modum præscribere, vel exterius dictando, aut docendo, vel certè intus in animo eum aliquo lumine illustrando, quomodo se coleret; si enim homo illum modum non nòset, careret necessario medio ad suum finem. Rursus, cum hominem immortalem voluerit assumere ad aliquam æternam felicitatem, si bene agat, damnare verò ad aliquam æternam pœnam, si malè segerat, debuit ei dare certam quædam præcepta vitæ, & morum, quæ servando beatus, vel violando reus, redderetur: five dein ea præcepta exterius, five tantum interiore lumine mentem illustrando, ei promulgare voluerit, (de quo hæc quæstio non est) aliàs DEUS creasset peiori conditione hominem, quam bruta, quibus media, ad eorum finem necessaria, supeditavit: nec sat prudenter finem absque mediis necessariis obtinere vellet: sed in hoc modo colendi DEUM, atque in his præceptis, stat religio vera, hoc est illa: quæ à DEO verè orta est, eique placet: ergo.

Confirm. Impiissimi quoque athei, ipsæque scelestissimi Machiavellus, etsi DEUM negent, & consequenter etiam negent omnem religionem veram, tamen vel maxime principibus commendant religionem apparentem, seu simulatam; ajunt enim, ad continendos in officio populos, vel maxime necessariam esse persuasionem de existentia alicujus religionis; cum aliàs nullus ordo, nec regimen stare posset; eoquod, si nihil à DEO, aut nihil post mortem timeatur, facillè etiam contemnatur principum temporalis tantum auctoritas, & mors ipsa, consequenter & aliæ pœnæ, quas quisque illata sibi ipsi morte potest vitare: atqui persuasio tam necessaria ad regendos populos, & servandam vitæ honestatem, est etiam necessario vera: ergo, prob. subsumptum; aliàs enim populi eò essent feliciores, quò magis errarent, & qui verè saperent, essent magis miseri, essetque humano generi ad suam felicitatem necessarius error, qui tamen intellectui rationali vel maxime contrarius est.

ARTICULUS II.

Solvuntur Objectiones.

222. **O**B. 1. Potuit DEUS in pœnam peccati originalis permittere, ut omnes homines er-

rent, & nullibi detur vera religio: ergo non est certum, dari veram aliquam religionem. Resp. 1. retorq. argum. in primis principiis naturalibus; cur enim non eodem modo potuit DEUS permittere e. g. ut omnes homines per errorem putent, totum esse majus sua parte? adeoque dubitare etiam poterimus de his principiis. Ex quo sequitur ulterius, nos certò nihil concludere

re unquam posse: quid igitur disputamus? Secundò. Si datur peccatum originale, eo ipso ante illud data fuit vera religio, contra quam peccando illud peccatum est admis- sum: si autem aliquando data fuit, etiamnum datur; cum eadem religio, quæ originale peccatum commissum docet, etiam doceat, illud fuisse remissum. Vel igitur falluntur ho- mines in illo credendo, vel non falluntur in credendis etiam aliis; quia eadem auctori- tate revelata sunt, adeoque vel non datur peccatum originale, vel datur simul vera religio.

Accedit, quòd positis tot signis credibi- litatis, miraculis &c. fiat evidenter credibi- le, & credendum, ac moraliter saltem cer- tum, etiam antecedenter ad actum fidei, quòd DEUS ob peccatum originale præteri- tum tantum errorem non permittat; quia est evidenter credibile, & credendum, ac moraliter saltem certum, DEUM hanc reli- gionem revelasse, adeoque eam esse veram; cum DEUS evidenter non possit mentiri. In forma dist. ant. potuit DEUS permittere ta- lem communem errorem, supposito isto com- muni omnium hominum sensu, & hac providentia circa homines, itémque positis his signis credibilitatis. neg. ant. anteceden- ter, absolute, & si non haberetur iste com- munis sensus, nec ista providentia, nec illa signa &c. om. ant. & neg. conf.

Dixi: om. ant. non enim mihi videtur ve- rum, quòd DEUS etiam absolute possit per- mittere talem communem errorem, tum ob rationes in retorsione allatas, tum ob aliam rationem, non quidem se tenentem ex parte hominum (utique enim DEUS potuisset per- mittere, ut omnes in infernum ruerent) sed tenentem se ex parte DEI; nam, si DEUS ta- lem errorem permitteret, videretur non es- se fat providus; si enim DEUS nullam pro- videntiam exerceret erga homines, etiam nullam exerceret erga alias creaturas sub- lunares, & materiales, quas tantum in homi- nis gratiam condidit: adeoque nullam tot- tius globi terraquei providentiam haberet, quod est absurdum vel cogitare. Nec dicas, DEUM provisorum homini de aliis, non ve- rò de vera religione; nam contra est: hac ratione providentia DEI hominem non diri- geret ad finem ultimum, sed tantum ad fines intermedios, seu ad summum ad fines nega- tivè ultimos: neque DEUS adhiberet provi- dentiam in ordine ad gloriam suam, ad quam tamen debet vel maxime ordinare etiam ho- minem, qui cum rationalis sit, videntur sanè etiam ipsius actiones rationales ad DEUM or- dinari debere, ut possit iis coli, atque actu colatur, ad quod necessaria est aliqua religio.

223. Ob. 2. Sufficit, si quis credat exi- stentiam unius supremi DEI, & vitam insti- tuat juxta naturalis luminis ductum: de re- liquo DEUM colat ritibus, & ceremoniis, quibus voluerit: adeoque potest quisque, non in una duntaxat, sed in pluribus diversis religionibus DEO placere, ac consequenter salvari. Ita adiphoristæ, quibus ferè con- sonant ii, qui fidem ad capita paucissima re-

ducunt, v. g. DEUM esse trinum, & unum, omnium creatorem, Christum humani ge- neris redemptorem: præcepta verò mo- rum ea tantum agnoscunt, quæ naturalis ra- tio dicat servanda: quidam etiam ad- dunt necessitatem baptismi, & paucula alia: ea autem, in quibus inter se discrepant diversæ inter Christianos sectæ, inter adiphora, seu scholasticas lites rejciunt, docentque, quemvis in quavis religione eo- rum, qui Christiani censentur, posse salvari.

Resp. Isti, etsi pessimè sentiant, tamen quoad punctum modò controversum, nobis non iunt contrarii; nam etiam hi unam reli- gionem tanquam veram adstruunt, scilicet illam, quæ paucula illa capita complectitur: reliqua autem, quæ alia religiones, seu se- ctæ superaddunt, falsæ existimant, vel certè non necessariò credenda. Quod autem spectat ad ipsam hanc sectam adiphoristarum, eam esse falsam, probatur iisdem omnibus rationibus, quibus infra probabimus, solam Catholicam Ecclesiam esse evidenter credi- bilem, & credendam; nam consequenter credendum non est, quod illi adversatur.

Interim tantum hoc dico. Qui in Chri- stum religionis authorem credunt, debent etiam fidem habere Sacra Scripturæ & Apo- stolici scriptis: ex quibus manifestè rejci- tur hic adiphorismus; cum evidenter plu- ra ex Scripturis possint monstrari credenda: nec ea levis momenti, sed spectantia ad essen- tiam fidei. Et vel maxime illud Christi Domi- ni dictum. *Matth. 18. v. 17. Si autem Ecce- lesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus, & publicanus.* Ex quo concluditur, debere nos audire Ecclesiam, quæ longè plura ad fidem spectare nos docet. Plura adhuc dicemus inferius, ubi de credibilitate solius Catho- licæ Ecclesiæ. Aliam objectionem, vel confirmationem huc spectantem, vide infra. n. 257.

ARTICULUS III.

An Religio Christiana sit præ aliis credibilis.

224. Supposito, quòd aliqua vera re- ligio sit ab auctore DEO ho- minibus tradita, sequitur, eam necessariò debere habere talia signa, per quæ ab omnibus aliis falsis possit dignosci; alias cur DEUS eam instituisset, si non posset agnosci? Certè minus nobis provi- disse, quàm brutis, quibus dedit medio- rum, ad suum finem necessariorum, noti- tiam, dum nobis absconderet medium, ad nostram salutem summè necessarium: quod cogitare de optimo DEO, est sanè absurdum; præsertim, cum id quoque redundaret in diminutionem gloriæ DEI, cujus curam DEUS etiam necessariò habet; unde, si de- dit hominibus principia quædam, ad intelle- ctum spectantia, per quæ homo juvari pos- sit in addiscendis scientiis aliis, quæ tamen non ita humane salutis, aut gloriæ Divinæ inserviunt, utique censendus est, dedisse quoque principia quædam, quibus juvemur ad